TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. gegužės 20 d. *

Byloje C-434/08

dėl *Oberlandesgericht Oldenburg* (Vokietija) 2008 m. rugsėjo 11 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2008 m. spalio 1 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Arnold und Johann Harms als Gesellschaft bürgerlichen Rechts

prieš

Freerk Heidinga,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet (pranešėjas), J.-J. Kasel ir M. Safjan,

generalinis advokatas J. Mazák,
posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. gruodžio 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Arnold und Johann Harms als Gesellschaft bürgerlichen Rechts*, atstovaujamos advokato F. Schulze,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma ir N. Graf Vitzthum,

— Europos Komisijos, atstovaujamos F. Erlbacher ir F. Clotuche-Duvieusart,

susipažinęs su 2010 m. vasario 4 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1782/2003, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams bei iš dalies keičiančio reglamentus (EEB) Nr. 2019/93, (EB) Nr. 1452/2001, (EB) Nr. 1453/2001, (EB) Nr. 1454/2001, (EB) Nr. 1868/94, (EB) Nr. 1251/1999, (EB) Nr. 1254/1999, (EB) Nr. 1673/2000, (EEB) Nr. 2358/71 ir (EB) Nr. 2529/2001 (OL L 270, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t., p. 269, ir klaidų ištaisymas OL L 94, 2004, p. 70), išaiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant ginčą, kilusį tarp *Arnold und Johann Harms als Gesellschaft bürgerlichen Rechts* ir F. Heidinga (toliau – pirkėjas) dėl pareigų, išplaukiančių iš žemės ūkio valdos pirkimo-pardavimo sutarties, vykdymo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

Reglamentas Nr. 1782/2003

3 Reglamente Nr. 1782/2003 visų pirma įtvirtinama ūkininkų pajamų rėmimo schema. Šio reglamento 1 straipsnio antroje pastraipoje ši schema apibrėžiama kaip „bendrosios išmokos schema“.

4 Pagal Reglamento Nr. 1782/2003 antrą konstatuojamąją dalį:

„Visos tiesioginės pagalbos sumos mokėjimas turėtų būti siejamas su taisyklių, taikomų žemės ūkio paskirties žemei, žemės ūkio gamybai ir veiklai, laikymusi. Remiantis šiomis taisyklėmis, į bendro rinkos organizavimo formas turėtų būti įtraukti pagrindiniai aplinkos, maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės standartai. Jei šių pagrindinių standartų nesilaikoma, valstybės narės, remdamosi proporcingais, objektyviais ir pasvertais kriterijais, turėtų iš dalies arba visai nutraukti tiesioginės pagalbos mokėjimą. Toks nutraukimas neturėtų pažeisti šiuo metu ar vėliau pagal kitas Bendrijos ar nacionalinės teisės nuostatas nustatytų sankcijų.“

5 Šio reglamento trečioje konstatuojamoje dalyje, be kita ko, skelbiama:

„Siekiant išvengti žemės ūkio paskirties žemės apleidimo ir užtikrinti, kad būtų išlaikoma gera jos agrarinė ir aplinkosauginė būklė, reikėtų nustatyti standartus, kurie galėtų arba negalėtų būti pagrindas valstybių narių nuostatoms. <...>“

6 Pagal Reglamento Nr. 1782/2003 dvidešimt pirmą konstatuojamąją dalį:

„Bendros žemės ūkio politikos paramos schemose numatytas tiesioginis pajamų rėmimas siekiant užtikrinti tinkamą žemės ūkio bendruomenės pragyvenimo lygį. Šis tikslas yra glaudžiai susijęs su kaimo vietovių išlaikymu. Siekiant išvengti neteisingo Bendrijos fondų paskirstymo, paramos išmokos neturėtų būti mokamos ūkininkams, dirbtinai sukūrusiems sąlygas, reikalingas tokioms išmokoms gauti.“

7 Šio reglamento dvidešimt ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Dėl Bendrijos žemės ūkio konkurencingumo stiprinimo ir skatinimo laikytis maisto kokybės bei aplinkos standartų visada sumažėja nustatytos žemės ūkio produktų kainos ir padidėja Bendrijos žemės ūkio valdų gamybos sąnaudos. Siekiant šių tikslų ir skatinant labiau į rinką orientuotą ir tvarų žemės ūkį, būtina užbaigti perėjimą nuo paramos gamybai prie paramos gamintojui, įdiegiant nuo gamybos apimčių atsietą kiekvieno ūkio pajamų rėmimo sistemą. Nors dėl atsiejimo nuo gamybos apimčių faktinės ūkininkams sumokėtos sumos nesikeis, dėl to gerokai padidės pajamų rėmimo pagalbos veiksmingumas. Dėl to reikėtų, kad bendroji išmoka ūkiui priklausytų nuo

kompleksinio paramos susiejimo su aplinkosaugos, maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės reikalavimais bei geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės išlaikymu ūkyje.“

8 Minėto reglamento trisdešimtoje konstatuojamojoje dalyje, be kita ko, skelbiama:

„Visa suma, kurią ūkis turi teisę gauti, turėtų būti padalyta į dalis (teises į išmokas) ir susieta su tam tikru nustatytinu reikalavimus atitinkančių hektarų skaičiumi, kad būtų palengvintas teisių į išmokas perdavimas. Siekiant išvengti spekuliacinių perdavimų, dėl kurių būtų kaupiamos teisės į išmokas neturint atitinkamo žemės ūkio pagrindo, teikiant pagalbą reikėtų numatyti ryšį tarp teisių į išmokas ir tam tikro reikalavimus atitinkančių hektarų skaičiaus bei galimybę apriboti teisių į išmokas perdavimą regione. <...>“

9 Pagal šio reglamento 2 straipsnį:

„<...> vartojami tokie apibrėžiami:

a) „ūkininkas“ – tai fizinis ar juridinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų grupė <...> kurie užsiima žemės ūkio veikla;

<…>

c) „žemės ūkio veikla“ – tai žemės ūkio produktų gamyba ir auginimas, įskaitant derliaus nuėmimą, melžimą, gyvūnų veisimą ir ūkinės paskirties gyvūnų laikymą ar žemės išlaikymą geroje agrarinėje ir aplinkosauginėje būklėje, kaip nustatyta 5 straipsnyje;

<…>“

10 Reglamento Nr. 1782/2003 II dalyje yra 1 skyrius „Kompleksinis paramos susiejimas“, susidedantis iš 3–9 straipsnių. Šio reglamento 3 straipsnyje „Pagrindiniai reikalavimai“ nustatyta:

„1. Ūkininkas, gaunantis tiesiogines išmokas, laikosi teisės aktų nustatytų valdymo reikalavimų, išvardytų III priede, pagal tame priede nustatytą grafiką ir išlaiko gerą agrarinę ir aplinkosauginę būklę, nustatytą pagal 5 straipsnį.

2. Kompetentinga nacionalinė institucija pateikia ūkininkui teisės aktų nustatytų valdymo bei geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės reikalavimų, kurių reikės laikytis, sąrašą.“

11 Šio reglamento III dalies „Bendrosios išmokos schema“ 1–4 skyriuose įtvirtintos bazinės taisyklės, taikomos šiai „atsietai“ nuo gamybos ūkininkų pajamų rėmimo sistemai.

12 Pagal to paties reglamento 33 straipsnio 1 dalį:

„Ūkininkai gali naudotis bendrosios išmokos schema, jei:

a) 38 straipsnyje nurodytu referenciniu laikotarpiu jiems buvo skirta išmoka pagal bent jau vieną VI priede nurodytą paramos schemą; arba

b) jie faktinio ar numanomo paveldėjimo keliu gavo valdą ar jos dalį iš ūkininko, kuris atitinka a punkte nurodytus reikalavimus; arba

c) jie gavo teisę į išmoką iš nacionalinio rezervo arba ji jiems buvo perleista.“

13 Reglamento Nr. 1782/2003 36 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pagal bendrosios išmokos schemą skiriama pagalba mokama pagal 3 skyriuje apibrėžtas teises į išmokas, siejamas su vienodu reikalavimus atitinkančių hektarų, kaip apibrėžta 44 straipsnio 2 dalyje, skaičiumi.“

14 Pagal šio reglamento 44 straipsnį „Naudojimasis teisėmis į išmokas“:

„1. Teisė į išmoką, susieta su reikalavimus atitinkančiu hektaru, suteikia teisę gauti ja nustatyto dydžio išmoką.

2. „Reikalavimus atitinkantis hektaras“ – tai valdos žemės ūkio paskirties žemė, kurioje yra ariamoji žemė ir daugiametė ganykla, išskyrus daugiametėmis kultūromis apsėtus plotus, miškus ar ne žemės ūkio veiklai naudojamus plotus.

<…>“

15 Reglamento Nr. 1782/2003 46 straipsnyje „Teisių į išmokas perdavimas“ numatyta:

„1. Teisės į išmokas gali būti perleistos tik kitam toje pačioje valstybėje narėje įsisteigusiam ūkininkui, išskyrus perdavimą faktinio ar numatyto paveldėjimo keliu.

<…>

2. Teisės į išmokas gali būti perduodamos jas parduodant arba kitu galutinio perdavimo keliu su žeme ar be jos. Priešingai, nuoma ar panašių rūšių sandoriai leidžiami tik tada, jei perduodant teises į išmokas perduodamas ir atitinkamas reikalavimus atitinkančių hektarų skaičius.

Išskyrus *force majeure* ar išimtines aplinkybes, nurodytas 40 straipsnio 4 dalyje, ūkininkas gali perleisti savo teises į išmokas be žemės tik tada, jei išnaudoja, kaip apibrėžta 44 straipsnyje, ne mažiau kaip 80 % savo teisių į išmokas bent per vienus kalendorinius metus arba jei savanoriškai į nacionalinį rezervą atiduoda visas pirmaisiais bendrosios išmokos schemos taikymo metais nepanaudotas teises į išmokas.

<...>“

16 Šio reglamento 5 skyriaus 1 skirsnyje „Regioninis įgyvendinimas“ numatyta galimybė valstybėms narėms taikyti bendrosios išmokos schemą regioniniu lygiu.

17 Šio reglamento 59 straipsnio 1 ir 3 dalyse, kurios yra šiame skirsnyje, numatyta:

„1. Tinkamai pagrįstais atvejais ir remdamasi objektyviais kriterijais, valstybė narė gali padalyti bendrą pagal 58 straipsnį nustatytos regioninės viršutinės ribos sumą

arba jos dalį visiems ūkininkams, kurių valdos yra atitinkamame regione, įskaitant ūkininkus, kurie neatitinka 33 straipsnyje nurodytų reikalavimų atitikimo kriterijų.

<…>

3. Dalijant dalį bendros regioninės viršutinės ribos sumos, ūkininkai gauna teises į išmokas, kurių vieneto vertė apskaičiuojama atitinkamą pagal 58 straipsnį nustatytos regioninės viršutinės ribos dalį padalijant iš regioniniu lygiu nustatyto reikalavimus atitinkančių hektarų, kaip apibrėžta 44 straipsnio 2 dalyje, skaičiaus.

Jei ūkininkas taip pat turi teisę gauti teises į išmokas, apskaičiuotas pagal likusią regioninės viršutinės ribos dalį, kiekvienos jo teisės į išmokas regioninė vieneto vertė, išskyrus teises į išmoką už atidėtą žemę, padidinama suma, atitinkančia referencinę sumą, padalytą iš jo turimų teisių į išmokas, nustatytų pagal šio straipsnio 4 dalį, skaičiaus.

<…>“

18 Pagal Reglamento Nr. 1782/2003 62 straipsnį valstybėms narėms leidžiama nuspręsti, kad nuo 2005 m. visos sumos, susidarančios dėl priemokų už pieną ir papildomų išmokų, numatytų šio reglamento 95 ir 96 straipsniuose, ar jų dalis būtų įtraukta į bendrosios išmokos schemą nacionaliniu ar regioniniu lygiu.

Nacionalinės teisės aktai

19 Pagal Įstatymo dėl bendrosios išmokos schemos taikymo (*Betriebsprämiendurchführungsgesetz*, toliau – *BetrPrämDurchfG*) 2 straipsnio 1 dalį bendroji išmoka regioniniu lygiu mokama nuo 2005 m. sausio 1 d. remiantis taisyklėmis, numatytomis atitinkamai šiame įstatyme ir reglamente dėl bendros išmokos schemos taikymo.

20 *BetrPrämDurchfG* 5 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad bendrosios išmokos vieneto vertė taikant Reglamento Nr. 1782/2003 59 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatas kiekvieno ūkininko atžvilgiu nustatoma atsižvelgiant į ūkio dydį ir plotą.

21 Ūkio dydį atitinkanti suma apskaičiuojama remiantis ankstesnėmis tiesioginėmis išmokomis, išvardytomis *BetrPrämDurchfG* 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte, prie kurių reikia pridėti priemoką už pieno produktus ir papildomas išmokas už pieno produktus. Plotu grindžiama suma apskaičiuojama dalį virš regioninės viršutinės ribos sumos dalijant iš reikalavimus atitinkančių hektarų skaičiaus.

Pagrindinė byla irprejudicinis klausimas

22 Iš nutarties pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad 2005 m. lapkričio 8 d. notariškai patvirtinta pirkimo-pardavimo sutartimi Amkeline Gertha Harms ir Johann Harms (toliau – pardavėjai) pardavė pirkėjui žemės ūkio paskirties nekilnojamąjį turtą ir ūkio pašarų atsargas bei pieno referencinius kiekius. Be

9,6 hektarų žemės ūkio paskirties žemės, kurios savininkai buvo pardavėjai, perdavimo pirkimo-pardavimo sutartyje taip pat buvo numatyta galimybė pirkėjui susitarimų su savininkais ar teisę į juos turinčiais asmenimis pagrindu perimti apytiksliai 100 hektarų žemės, kuria disponavo pardavėjai pagal nuomos ar panaudos sutartis.

23 Pirkimo-pardavimo sutarties šalys taip pat susitarė, kad pardavėjai neatlygintinai perleis pirkėjui visas teises į išmokas, kurios bus jiems skirtos dėl sutarties dalyku esančios ir išnuomotos ar panaudai gautos ir pirkėjo perimtos žemės naudojimo.

24 Pirkimo-pardavimo sutarties 9 straipsnyje, be kita ko, buvo tokia sąlyga:

„Galutinai nustačius ir suteikus teises į išmokas pardavėjai praneša pirkėjui jų vertę per 2 savaites nuo jos sužinojimo, bet ne vėliau kaip 2006 m. sausio 15 dieną.

<...> sutarties šalys įsipareigoja iki 2006 m. vasario 15 d. sudaryti sutartį dėl konkrečių teisių į išmokas perdavimo nurodant jų atitinkamus identifikacinius bruožus ir vertę.

Per mėnesį nuo minėtos sutarties sudarymo sutarties šalys turi pranešti kompetentingai valdžios institucijai apie perdavimą arba įregistruoti procedūrą, apie kurią pranešta, integruotos administravimo ir kontrolės sistemos duomenų bazėje.

Šalys susitaria tarpusavyje, kad pirkėjui atitenka teisės į 40 išmokų už ariamąją žemę ir į 40 išmokų už ganyklas bei tik dalis ūkiui priklausančių individualių teisių į išmokas („top up“), skirtų už pieno referencinį kiekį (apie 622 000 kg), kuris kartu su ūkiu perduodamas pirkėjui nuomos pagrindu.

Pirkėjas įsipareigoja minėtas ribas viršijančias teises į išmokas už žemę ir į ūkiui skirtas individualias išmokas (apie 15 išmokų už ariamąją žemę ir apie 15 išmokų už ganyklas bei pieno kompensacinės išmokos už apytikriai 1 000 000 kg pieno referencinio kiekio) po kasmetinio išmokėjimo pervesti pardavėjams. <…>“

25 Pirkimo-pardavimo sutartis buvo įvykdyta, ir žemės ūkio paskirties žemė perleista pirkėjo nuosavybėn. 2006 m. balandžio 1 d. pirkėjui buvo perleistos teisės į 111,79 išmokų.

26 2007 m. sausio 29 d. rašytiniu pareiškimu dėl perleidimo pardavėjai perdavė atitinkamas iš sutarties kylančias teises ieškovei pagrindinėje byloje.

27 Remdamasi šia pirkimo-pardavimo sutartimi ir su ja susijusiu 2006 m. sausio 6 d. susitarimu ieškovė pagrindinėje byloje, be kita ko, pareikalavo, kad pirkėjas pervestų jai už 2006 m. 40 823,05 EUR bendrąsias išmokas, priklausiusias pardavėjams pagal šalių tarpusavio susitarimą.

28 *Landgericht Aurich* atmetus šį prašymą, ieškovė pagrindinėje byloje pateikė apeliacinį skundą *Oberlandesgericht Oldenburg*.

29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad jo nagrinėjamo ginčo sprendimas priklauso nuo sąlygos, esančios pirkimo-pardavimo sutarties 9 straipsnyje, susijusios, be kita ko, su apribojimais dėl teisių į išmokas perdavimo, numatyto Reglamento Nr. 1782/2003 46 straipsnyje, ir su tikslais, kurių siekiama bendrų išmokų schema, galiojimo.

30 Šiomis aplinkybėmis *Oberlandesgericht Oldenburg* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar <...> Reglamento <...> Nr. 1782/2003 <...> 46 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad su šia nuostata nesuderinamos ir todėl negalioja sutartys, kuriomis formaliai teisės į išmokas perduodamos visiškai ir galutinai, tačiau pagal šalių tarpusavio susitarimą ekonominiu požiūriu šios teisės į išmokas ir toliau priklauso pardavėjui, o pirkėjas, kaip formalus teisių turėtojas, dirbdamas atitinkamą žemę turi įgyvendinti šias teises ir visas jam išmokėtas išmokas pervesti pardavėjui, arba kuriomis išmokos už žemę pirkėjui perduodamos taip, kad jis bet kuriuo atveju po teisių į išmokas įgyvendinimo ir išmokų išmokėjimo visada turi jų dalį (individualiam ūkiui tenkanti dalis) pervesti pardavėjui?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl priimtinumo

31 Ieškovė pagrindinėje byloje ginčija prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą remdamasi tuo motyvu, kad pateiktas klausimas neatitinka faktinio pagrindinės bylos pagrindo.

32 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal EB 234 straipsnį tik nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą ir turintis priimti sprendimą, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes, turi įvertinti tiek prejudicinio sprendimo reikalingumą, kad būtų priimtas sprendimas, tiek Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą (žr., be kita ko, 2009 m. spalio 15 d. Sprendimo *Hochtief ir Linde-Kca-Dresden*, C-138/08, Rink. p. I-9889, 20 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

33 Be to, remiantis Sąjungos ir nacionalinių teismų kompetencijos atskyrimu, Teisingumo Teismas turi atsižvelgti į tokį faktinį ir teisinį prejudicinių klausimų kontekstą, koks apibrėžtas nutartyje pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą (2003 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Neri*, C-153/02, Rink. p. I-13555, 35 punktas).

34 Todėl reikia traktuoti, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas ir kad reikia jį išnagrinėti atsižvelgiant į *Oberlandesgericht Oldenburg* nutartyje pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą apibrėžtą faktinį pagrindą.

Dėl esmės

35 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 1782/2003 46 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji draudžia tokį susitarimą, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kurio dalykas yra galutinis teisių į išmokas perdavimas ir pagal kurį perėmėjas, kaip teisių į išmokas savininkas, privalo pasinaudoti šiomis teisėmis ir pervesti perdavėjui visas ar dalį išmokų, kurios jam buvo pervestos pagal šią teisę.

36 Pirmiausia reikia priminti, kad nors sutarčiai būdingas valios autonomijos principas, pagal kurį, be kita ko, šalys gali laisvai įsipareigoti viena kitos atžvilgiu, šios sutarties laisvės apribojimus gali lemti taikytini Sąjungos teisės aktai (šiuo klausimu žr. 1999 m. spalio 5 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-240/97, Rink. p. I-6571, 99 punktą).

37 Sutarties laisvė, kurią turi teisių į išmokas savininkas, neturėtų leisti jam sudaryti susitarimus, kurie pažeistų Reglamente Nr. 1782/2003 numatytus tikslus.

38 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, remiantis Reglamento Nr. 1782/2003 1 straipsnio antra pastraipa, bendros išmokos schema yra parama, skirta ūkininkų pajamoms. Kaip skelbiama šio reglamento dvidešimt pirmoje konstatuojamoje dalyje, tikslas užtikrinti tinkamą žemės ūkio bendruomenės pragyvenimo lygį yra glaudžiai susijęs su kaimo vietovių išlaikymu. Būtent todėl šio reglamento dvidešimt ketvirtoje konstatuojamoje dalyje numatyta, kad bendroji ūkio išmoka turi priklausyti nuo kompleksinio paramos susiejimo su aplinkosaugos, maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės reikalavimais bei geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės išlaikymu ūkyje. Be to, teisės aktų leidėjas paramos pervedimo atžvilgiu numatė sąlygą, kad ūkininko turimų teisių į išmokas kiekis atitiktų lygiavertį reikalavimus paramai gauti atitinkančių hektarų skaičių (šiuo klausimu žr. 2010 m. sausio 21 d. Sprendimo *van Dijk*, C-470/08, Rink. p. I-603, 33 punktą).

39 Iš to išplaukia, kad ūkininkui neturėtų būti taikoma Reglamente Nr. 1782/2003 nustatyta pagalbos schema, jeigu jis nebeatitinka šiame reglamente numatytų sąlygų. Priešingu atveju jam būtų suteikta bendrosios išmokos schemos tikslams prieštaraujanti nauda.

40 Kalbant apie Reglamente Nr. 1782/2003 numatytas taisykles dėl tokio teisių į išmokas perdavimo, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, šio reglamento 46 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, numatyta, kad teisės į išmokas gali būti perduotos arba galutinio perdavimo būdu, arba nuoma ar panašiu sandoriu.

41 Galutinio perdavimo atveju, o toks atvejis yra pagrindinėje byloje, ūkininkas, iki tol turėjęs teises į išmokas, galutinai jų atsisako, perleisdamas jas kitam ūkininkui, kuris tada pradeda jomis naudotis (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *van Dijk* 35 punktą).

42 Šiuo atveju iš nutarties pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pardavėjai pirkėjui perleido visas jų turėtas teises į išmokas. Pirkimo-pardavimo sutartyje, be kita ko, buvo numatyta, kad šalys privalo deklaruoti galutinį teisių į išmokas perdavimą centralizuotoje teisių į išmokas identifikavimo ir įregistravimo duomenų bazėje.

43 Tačiau pirkimo-pardavimo sutarties šalys tarpusavyje minėtos sutarties 9 straipsnio sąlyga susitarė suteikti pirkėjui atitinkamą skaičių teisių į išmokas, o šis įsipareigojo likusią teisių į išmokas dalį pervesti pardavėjams po kasmetinio išmokėjimo.

44 Panašu, kad iš šios sąlygos, pagal kurią aiškiai numatyta, kad pirkėjas turi teisę ne į visas teises į išmokas, o tik į jų dalį, formuluotės išplaukia, kad šalių valia, pažeidžiant Reglamento Nr. 1782/2003 tikslus, buvo suteikti pardavėjams tarpusavyje sutartą perduotų teisių į išmokas dalį. Aiškinant priešingai, iš šios sąlygos neišvengiamai išplauktų, kad teisės į likusias išmokas priskirtinos pardavėjams. Tokį vertinimą sustiprina aplinkybė, kad, kaip matyti ir iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos, šalys nenumatė jokio laikino perėmėjo pareigos perduoti perdavėjui išmokų dalies, kuri jam buvo pervesta pagal šias teises į išmokas, apribojimo.

45 Tokia sąlyga, pagal kurią teisių į išmokas perėmėjas, remdamasis tarpusavio susitarimu, gauna tik dalį jam formaliai perduotų teisių į išmokas, neturėtų būti laikoma atitinkančia Reglamento Nr. 1782/2003 tikslus, nurodytus šio sprendimo 38 punkte, nes jos tikslas yra tas, kad pardavėjas ir toliau galėtų naudotis šiame reglamente nustatyta paramos schema, jam nenumatant pareigų, įtvirtintų šio reglamento II dalies 1 skirsnyje, ir to paties reglamento 33 straipsnyje numatytų sąlygų paramai gauti.

46 Tačiau ieškovė pagrindinėje byloje per posėdį tvirtino, kad sudarant pirkimo-pardavimo sutartį teisės į išmokas dar nebuvo nustatytos Vokietijos Federacinėje Respublikoje ir, konkrečiai kalbant, Žemutinėje Saksonijoje, todėl šios sąlygos, kurios formuluotė yra netinkama, tikslas buvo ne grąžinti jai perėmėjams perduotas teises į išmokas, bet nustatyti, remiantis šios teisių į išmokas dalies verte, sutartą kainą už visų teisių į išmokas perleidimą.

47 Šiuo aspektu reikia manyti, kad, nesant priešingos nuostatos Reglamente Nr. 1782/2003, šalys iš principo gali laisvai nustatyti finansinio atlyginimo už teisių į išmokas perdavimą sumą.

48 Šiomis sąlygomis lemiamas klausimas yra tas, ar ginčijama sąlyga išplaukia iš šalių valios tarpusavyje susitarti dėl formaliai perdavėjui perduotų teisių į išmokas dalies pažeidžiant Reglamento Nr. 1782/2003 nuostatas ar, remiantis šios teisių į išmokas dalies verte, nustatyti sutartą kainą už visų teisių į išmokas perleidimą.

49 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis aplinkybėmis, kurias tik jis gali įvertinti, privalo nustatyti, koks buvo tikrasis šalių sumanymas.

50 Iš visų prieš tai išdėstytų aplinkybių išplaukia, kad Reglamentas Nr. 1782/2003 turi būti aiškinamas taip, kad juo nedraudžiamas toks susitarimas, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kurio dalykas yra galutinis teisių į išmokas perdavimas ir pagal kurį perėmėjas, kaip teisių į išmokas turėtojas, privalo pasinaudoti šiomis teisėmis ir be jokių apribojimų laiko atžvilgiu perduoti perdavėjui visas ar dalį išmokų, kurios jam buvo pervestos šiuo pagrindu, su sąlyga, kad tokio susitarimo tikslas yra ne sudaryti galimybę pardavėjui išsaugoti formaliai perleistą teisių į išmokas dalį, bet,

remiantis šios teisių į išmokas dalies verte, nustatyti sutartą kainą už visų teisių į išmokas perleidimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1782/2003, nustatantis bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatantis tam tikras paramos schemas ūkininkams bei iš dalies keičiantis reglamentus (EEB) Nr. 2019/93, (EB) Nr. 1452/2001, (EB) Nr. 1453/2001, (EB) Nr. 1454/2001, (EB) Nr. 1868/94, (EB) Nr. 1251/1999, (EB) Nr. 1254/1999, (EB) Nr. 1673/2000, (EEB) Nr. 2358/71 ir (EB) Nr. 2529/2001, turi būti aiškinamas taip, kad juo nedraudžiamas toks susitarimas, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kurio dalykas yra galutinis teisių į išmokas perdavimas ir pagal kurį perėmėjas, kaip teisių į išmokas turėtojas, privalo pasinaudoti šiomis teisėmis ir be jokių apribojimų laiko atžvilgiu perduoti perdavėjui visas ar dalį išmokų, kurios jam buvo pervestos šiuo pagrindu, su sąlyga, kad tokio susitarimo tikslas yra ne

sudaryti galimybę pardavėjui išsaugoti formaliai perleistą teisių į išmokas dalį, bet, remiantis šios teisių į išmokas dalies verte, nustatyti sutartą kainą už visų teisių į išmokas perleidimą.

Parašai.